

Millî Müdafaa Mükellefiyeti hakkındaki 3634 sayılı Kanunun bâzı maddelerinin tadiline dair kanun lâyihası ve Millî Müdafaa ve Dahiliye encümenleri mazbataları (1/283)

T. C.

Başvekâlet

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71-810/3370

19 . XII . 1958

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Millî Müdafaa Vekâletince hazırlanan ve Yüksek Meclise takdimi İcra Vekilleri Heyetince 4 . XII . 1958 tarihinde kararlaştırılan 3634 sayılı Millî Müdafaa Mükellefiyeti Kanununun bâzı maddelerinin tadiline dair kanun lâyihasının, esbabı mucibesi ile birlikte, sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil

A. Menderes

ESBABI MUCİBE

«Belediye teşkilâtı olan yerlerde muhtar ve ihtiyar heyetlerinin lâğvı hakkındaki» 2295 numaralı Kanunla; belediye teşkilâtı olan yerlerde mevcut muhtar ve ihtiyar heyetleri 1 Ocak 1934 tarihinden itibaren lâğvedilmiş ve 30 Mayıs 1926 tarih 872 No: lu «Tedariki Vesaiti Nakliyei Askeriye» ve 2 Haziran 1929 tarih ve 1506 numaralı «Tedariki Vesaiti Nakliye komisyonlarının sureti teşekkülü» hakkındaki kanunlara tevfikan muhtarlara mevdu vazifelerde, bu kanunlar gereğince tanzim edilip 14 . XII . 1933 tarih ve 15436 sayılı Kararname ile meriyete giren nizamnamenin 6 ncı maddesi uyarınca her mahalle ahalisinden belediyece intihabedilecek bir belediye memuruna devredilmiştir.

3634 numaralı Millî Müdafaa Mükellefiyeti Kanununun tanzim ve tedviri sırasında şehir ve kasabalarda mahalle muhtar ve ihtiyar heyetleri hali teşekkülde bulunmadığından, bunlara tahmili gereken mezkûr kanuna ait bâzı vazifeler, mahalle muhtar ve ihtiyar heyetlerinin infikâki sebebiyle yukarıda ismi geçen belediye memurlarına tevdi edilmişti.

Bilâhara çıkartılan 4541 sayılı «Şehir ve kasabalarda mahalle muhtar ve ihtiyar heyetleri teşkiline dair Kanunla» şehir ve kasabalarda kurulu veya kurulacak olan mahallerde, yeniden muhtar ve ihtiyar heyetleri teşekkül ettiğinden 3634 numaralı Kanunla belediye memurlarına tahmil edilmiş bulunan vazifelerin şehir ve kasabalardaki muhtar ve ihtiyar heyetlerine devri, bu vazifelerin mahiyeti icabı ve mahalle muhtar ve ihtiyar heyetlerinin daha taammüm etmiş bir müesseseye olmaları sebebiyle lâzım ve zaruri görülerek 3634 sayılı Millî Müdafaa Mükellefiyeti Kanununun 25, 28, 52, 76 ncı ve 4112 sayılı Kanunla muaddel 27 ncı maddelerinin tadili maksadıyla ilişik kanun lâyihası hazırlanmıştır.

Millî Müdafaa Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Millî Müdafaa Encümeni

Esas No. 1/283

Karar No. 22

24 . II . 1959

Yüksek Reisliğe

Millî Müdafaa Mükellefiyeti hakkındaki 3634 sayılı Kanunun bâzı maddelerinin tadiline dair kanun lâyihası ilgili vekâlet temsilcilerinin de iştirakleriyle tetkik ve müzakere edildi:

Hükümet lâyihasının mucip sebepleri encümenimizce de yerinde mütalâa edilerek lâyihamın aynen kabulüne ittifakla karar verildi.

Havalesi gereğince Dahiliye Encümenine tevdi buyurulmak üzere Yüksek Riyasete sunulur. Millî Müdafaa Encümeni

Reisi
Nevşehir
Z. Üner

M. Muharriri
İçel
Y. Karabulut

Kâtip
Muş
Ş. Ağaoğlu

Erzurum
M. Zeren

İstanbul
T. Yazıcı

İzmir
F. Uçaner

Konya
İshak A. Akdağ

Tekirdağ
N. Aknoz

Tunceli
A. Bora

Dahiliye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Dahiliye Encümeni

Esas No : 1/283

Karar No : 31

30 . V . 1959

Yüksek Reisliğe

Millî Müdafaa mükellefiyeti hakkındaki 3634 sayılı Kanunun bâzı maddelerinin tadiline dair olan kanun lâyihası, alâkalı vekâlet mümessillerinin iştirakiyle encümenimizde tetkik ve müzakere edildi.

Gerek kanun lâyihasının esbabı mucibesinde ve gerekse Millî Müdafaa Vekâleti mümessili tarafından serd olunan fikir ve mütalâalara encümenimizce de iştirak olunarak Hükümetçe hazırlanan metin aynen kabul edilmiştir.

Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Riyasete sunulur.

Dahiliye Encümeni Reisi
Edirne
R. Nasuhioğlu

Reisvekili
Yozgad
Ö. L. Erzurumluoğlu

M. Muharriri
Samsun
E. Anıt

Balıkesir
F. Ocak

Denizli
T. Bahadır

Kütahya
M. Özkefeli

Samsun
N. Ulusoy

Kâtip
Kocaeli
S. Yalım

Çorum
K. Erdem

Kırşehir
O. Canatan

Kütahya
E. Topaler

Tokad
D. Yurdakul
İmzada bulunamadı

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

3634 sayılı Millî Müdafaa Mükellefiyeti Kanununun bazı maddelerinin tadiline dair kanun lâyihası

MADDE 1. — 3634 sayılı Millî Müdafaa Mükellefiyeti Kanununun 25, 28, 52, 76 nci maddeleriyle 4112 sayılı Kanunla muaddel 27 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 25. — Tahrir heyetleri senede bir defa, erlerin yoklamaları zamanında merkeze gelen köy ihtiyar heyetlerinin seçeceği adamları ve merkezde muhtarları komisyona çağırarak bütün nakliye vasıtaları hakkında verecekleri son malûmatı tahrir defterine adedi fazla olanlar başa geçirilmek üzere kayıt ve işaret ederler. Tahrir heyetleri o sene Ocagın birinde yaş itibariyle Millî Müdafaa Mükellefiyeti tatbikine elverişli olan hayvanlardan at, iğdiç ve kısraklarda 4 - 15 (dâhil) ve katırlarda 4 - 20 (dâhil), eşeklerde 4 - 15 (dâhil), manda ve öküzlerde 3 - 12 (dâhil), develerde 4 - 15 (dâhil), yaşında olanlarla 3 yaşına dâhil) kadar olan tayların tahrir, tetkik ve tasnif işlerini yaparlar.

Öküz einsinden çift hayvanı yazımlarında ikiden fazla hayvan sahipleri deftere hayvanları adedine göre, baştan itibaren sıra ile yazılırlar. İki hayvan sahipleri arasında sıra kur'a ile tâyin olunur.

Hayvanların yaşları doğdukları senenin Ocak ayının birinci gününden başlar.

Madde 27. — Tahrire tâbi nakil vasıtalarının başkalarına satılması veya her hangi bir sebeple elden çıkarılması halinde on gün içinde sahipleri, mahalle veya köylerde muhtar ve ihtiyar heyetlerine, muhtar ve ihtiyar heyetleri de 28 nci maddede yazılı müddet zarfında tasdikli bir liste halinde Millî Müdafaa Mükellefiyeti komisyonlarına bildirmeye, alanlar da mahalle veya köylerde aynı makamlara kaydettirmeye mecburdurlar. Bu sonuncular daha evvel diğer bir mahalde elden çıkarılmışlarsa o mahaldeki salâhiyetli makamlara yazdırırlar. Köy ve mahalle muhtar ve ihtiyar heyetleri hazarda tahrir işlerinin ve seferde Millî Müdafaa mükellefiyeti işlerinin vaktinde ve doğru olarak yapılmasını takibetmeye ve kanu-

nun dışında hareket edenleri komisyonlara haber vermeye mecburdurlar.

Madde 28. — Köy ve mahalle muhtar ve ihtiyar heyetleri, 27 nci madde mucibince kendilerine bildirilen mntakalardaki nakil vasıtalarının değişikliklerini mahalleri Millî Müdafaa Mükellefiyeti komisyonlarına her üç ay nihayetinde bildirmeye mecburdurlar.

Madde 52. — Birinci maddede yazılı halde her türlü sanayi müesseseleri işletenler askerî ihtiyaçları temin için bütün eşhas, tesisat ve iptidai maddeleriyle bütün mahsul ve mamüllerini tebliğ olunacak bir Millî Müdafaa Mükellefiyeti emri üzerine ciheti Askeriye emrine vermeye ve işletmeye mecbur tutulabilirler.

Millî Müdafaa Mükellefiyeti ne kadar devam ederse etsin, müesseseleri işletenler ciheti askeriyenin müsaadesi olmadıkça mükellefiyetin tatbik olunduğu hiçbir şeyi harice veremezler.

Millî Müdafaa Mükellefiyeti tatbik edilen müesseselerde istihdam vasıtalarının kifayetsizliği halinde bu noksan hariçten Millî Müdafaa Mükellefiyeti yoluyla tedarik olunur ve şu halde ciheti askeriyeye müessesenin tamamına veya bir kısmına el koyarak tamamlanan vasıtalarla işleteceği gibi kısmen veya tamamen başka bir mahalle nakil veya diğer bir istihsal için de istimal edebilir. Ancak, el koymadan evvel işletenler veya mümessilleri ve bunlar bulunmazsa bağlı bulunduğu veya en yakın muhtar ve ihtiyar heyeti huzurunda müessesede mevcut bütün tesisat, malzeme ve mahsullerin stokları bir deftere yazılarak tesbit ve ziri sayımda bulunanlara imza ettirilir. Bu defterin bir sureti mal sahibine verilir.

Ciheti askeriyeye, müesseseyi işlettiği müddetçe askerî işlere mâni olmamak üzere müessesese sahibi çalışmasına devam edebilir.

Madde 76. — 6, 7, 8 nci fasıllarda yazılı müesseseler ve emvali ile 9 ncu fasılda yazılı eşyadan Millî Müdafaa Mükellefiyeti tatbik edi-

lenlere el koymadan evvel bunları işletenler veya mümessilleri ve bunlar bulunmazsa bağlı olduğu veya en yakın muhtar ve ihtiyar heyeti huzurunda mevcut tesisat, malzeme ve mamul ve mahsuller bir deftere yazılarak tesbit ve ziri sayımda bulunanlara imza ettirilir.

Bunun bir sureti komisyona, bir sureti de alâkalıya verilir.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinde meriyete girer.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

4 . XII . 1958

Başvekil
A. Menderes

Devlet Vekili
A. Aker

Devlet Vekili

Devlet Vekili ve
Münakalât V. V.
M. Kurbanoğlu

Devlet Vekili ve
Çalışma V. V.

H. Şaman

Millî Müdafaa Vekili
E. Menderes

Hariciye Vekili

Maarif Vekili

C. Yardımcı

Ticaret Vekili

H. Erkmən

Güm. ve İnh. Vekili

H. Hüsman

Münakalât Vekili

Sanayi Vekili

İmar ve İskân Vekili

M. Berk

Adliye Vekili
E. Budakoğlu

Dahiliye Vekili ve
Hariciye V. V.

N. Gedik

Maliye Vekili

H. Polatkan

Nafia Vekili

T. İteri

Sıh. ve İç. Mua. Vekili

Dr. L. Kırdar

Ziraat Vekili

N. Ökmen

Çalışma Vekili

Bas. - Yay. ve Turz Vekili

S. Somuncuoğlu

Koordinasyon Vekili ve

Sanayi V. V.

S. Ataman